

Beslutningsforslag nr. B 78

Folketinget 2012-13

Fremsat den 14. marts 2013 af Pernille Skipper (EL), Per Clausen (EL), Nikolaj Villumsen (EL) og Christian Juhl (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om nedsættelse af en undersøgelseskommission vedrørende Morten Storms aktiviteter for PET og andre vestlige efterretningstjenester

Folketinget pålægger justitsministeren i overensstemmelse med reglerne i lov nr. 357 af 2. juni 1999 om undersøgelseskommissioner at nedsætte en undersøgelseskommission med den opgave

1) at undersøge og redegøre for den danske statsborger Morten Storms rolle i Politiets Efterretningstjenestes aktiviteter i forhold til militant islamisme – herunder Morten Storms og andre PET-tilknyttede eller PET-ansatte personers rolle og ageren i relation til overvågning af, sporing af og målrettede aktioner mod Anwar al-Awlaki, Abu Basir (Nasir al-Wuhayshi), Ibrahim Hassan Tali al-Asiri, Saleh Nabhir Saleh Nabhan, Abdullah al-Mihdhar, Ahmed Abdulkadir Warsame (Khattab) og andre militante islamister,

2) at udrede, hvilke økonomiske midler af dansk eller udenlandsk oprindelse Politiets Efterretningstjeneste og andre danske myndigheder har overført eller udbetalt til Morten Storm i forbindelse med dennes arbejde for PET, samt om disse udbetalinger er sket i overensstemmelse med dansk lovgivning,

3) at klarlægge, hvilke løfter Politiets Efterretningstjeneste har givet Morten Storm i forbindelse med dennes fratræden som agent for PET – herunder disse løfters lovlighed,

4) at klarlægge, om danske efterretningstjenester opererer efter andre og mere rummelige retningslinjer med hensyn til målrettede drab på civile end britiske efterretningstjenester,

5) at klarlægge, om det er lovligt, at PET-ansatte og PET-tilknyttede personer indgår i operationer, hvor elektronisk sporingssudstyr placeres i tilknytning til en uvidende civilperson, der ikke er dømt for strafbare handlinger, i en operation, hvor den pågældende civilperson sandsynligvis vil blive dræbt,

6) at redegøre for den folkeretlige status, som personerne Anwar al-Awlaki, Abu Basir (Nasir al-Wuhayshi), Ibrahim Hassan Tali al-Asiri, Saleh Nabhir Saleh Nabhan, Abdullah al-Mihdhar og Ahmed Abdulkadir Warsame (Khattab) har eller havde i relation til vestlige efterretningstjenesters og væbnede styrkers aktioner mod dem,

7) at klarlægge, om Danmark under overholdelse af folkerettens regler kan indgå i målrettede drabsoperationer rettet mod civilpersoner,

8) at klarlægge, om der i forbindelse med Morten Storms og PET's aktiviteter rettet mod militante islamister er begået overtrædelse af danske strafferetlige bestemmelser,

9) at klarlægge, om danske efterretningstjenester i indsatsen rettet mod militante islamister har indgået – direkte eller indirekte – i målrettede drabsoperationer rettet mod civilpersoner,

10) at foretage en retlig vurdering til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar for det passerede, og

11) at komme med forslag til sådanne ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, som undersøgelsen kan begrunde.

Fremkommer der i forbindelse med undersøgelsen andre forhold, som er af en sådan karakter, at de må anses for at høre med i en redegørelse om sagen, kan undersøgelseskommissionen også undersøge og redegøre for sådanne forhold.

Møder i undersøgelseskommissionen foregår som udgangspunkt for åbne døre. Undersøgelseskommissionen kan dog i overensstemmelse med § 30, stk. 1, i lov om undersøgelseskommissioner beslutte, at møder skal foregå for lukkede døre, hvis dette findes påkrævet af hensyn til statens forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt.

Det forudsættes, at medlemmer af undersøgelseskommissionen, udspørgeren og bisidderne sikkerhedsgodkendes.

Det forudsættes, at den beretning, der afgives i overensstemmelse med § 32 i lov om undersøgelseskommissioner, afgives senest med udgangen af 2014, og at den udformes på en sådan måde, at den er egnet til offentliggørelse. Konkrete oplysninger, der er givet for lukkede døre, eller som stammer fra fortrolige dokumenter, kan således udelades fra beretningen.

I overensstemmelse med lov om undersøgelseskommissioner sker den fornødne nærmere udformning af bestemmelserne om kommissionens opgaver i samråd med Folke-

tingets Udvalg for Forretningsordenen eller et underudvalg nedsat af udvalget.

Bemærkninger til forslaget

I løbet af efteråret 2012 og vinteren 2012-13 har Morgenavisen Jyllands-Posten udførligt dokumenteret det arbejde, som den civile agent Morten »Murad« Storm udførte i 2007-2012 for PET i tæt samarbejde med især den amerikanske efterretningstjeneste CIA og i mindre omfang de britiske tjenester MI5 og MI6.

I artikler, i web-tv-indslag, i bogen »Storm – Den danske agent i Al-Qaeda« og i lyd- og billedfiler optaget af Morten Storm er vi blevet forelagt dokumentation for det tætte samarbejde mellem Morten Storm og efterretningstjenesterne om at opspore en række militante islamister. Flere af disse, bl.a. Anwar al-Awlaki og Saleh Nabhir Saleh Nabhan, er i perioden 2007-2012 blevet dræbt ved målrettede USA-militæraktioner, mens andre er blevet efterstræbt på livet eller taget til fange af USA's militær.

Dokumentationen og Morten Storms omfattende udsagn tegner et billede af, at Politiets Efterretningstjeneste ikke alene har videregivet oplysninger til amerikanske og britiske tjenester, men at PET har etableret direkte kontakt mellem Morten Storm og især CIA. Oplysningerne har bl.a. handlet om, hvor en række navngivne militante islamister har opholdt sig, ligesom Morten Storm har samarbejdet med PET og CIA om at placere sporsudstyr i tilknytning til personer, som senere er blevet opsporet og dræbt af USA's militær.

Dette billede harmonerer dårligt med gentagne forsikringer fra leder af Politiets Efterretningstjeneste Jakob Scharf og fra justitsminister Morten Bødskov om, at PET er en civil efterretningstjeneste, til hvis opgaver det ikke hører »at indsamle og videregive oplysninger eller i øvrigt foretage skridt, hvor formålet er at dræbe nogen« (jf. svaret på REU alm. del – spørgsmål 58).

På talrige spørgsmål – stillet som skriftlige spørgsmål og samrådsspørgsmål i Folketingets Retsudvalg – er det ikke lykkedes at få oplyst, hvorvidt PET og Morten Storm har givet oplysninger til USA om de senere dræbtes opholdssteder eller bidraget til sporing af dem. Konsekvent er der blevet henvist til, hvad der er og ikke er PET's opgaver, men konkret er det på intet tidspunkt blevet besvaret, om PET i den konkrete sag har overskredet sine beføjelser eller brudt de regler, der gælder PET's virksomhed.

Med lidt god vilje kan man forstå PET-chefens erklæring om, at »vi har ikke bidraget hverken i eller til den operation, der førte til drabet på Awlaki« (jf. svaret på REU alm. del – spørgsmål 309), som en slags svar på spørgsmål om den konkrete sag. PET-chefens udtalelse strider imidlertid ikke nødvendigvis mod Jyllands-Postens artikler og bogen om Morten Storm, hvoraf det fremgår, at CIA umiddelbart efter drabet på Anwar al-Awlaki forklarede, at det ikke var Morten Storms bistand, der førte til opsporingen af al-Awlaki. Der tales om en »parallel operation«, der kan bruges til at argumentere for, at PET's og Morten Storms årelange samarbejde med amerikanerne om at lokalisere og overvåge An-

war al-Awlaki ikke har forbindelse til den konkrete militær-operation, der dræbte ham.

Fortællingen om, at det ikke var Morten Storms bistand, der førte til opsporingen af og drabet på Anwar al-Awlaki, og at PET ikke samarbejder med CIA om at spore militante islamister med henblik på drab med ubemandede dronefly, undergraves imidlertid af Morten Storms lydoptagelser, hvor man blandt meget andet hører en PET-medarbejder tale om, at »droneflyene skal jo finde dem«. Klippet er bragt på Jyllands-Postens hjemmeside i tilknytning til artiklen »PET afsløret i samtale om droneangreb« den 9. december 2012.

I et langt og problematisk forløb gennem årtier – intensiveret gennem de seneste 15 år – har PET's arbejdsmetoder været sat under lup. Mediernes afsløringer førte til nedsættelse af PET-kommissionen. Kravet om modernisering af og kontrol med efterretningstjenesterne førte til nedsættelse af Wendler Pedersen-udvalget, og i januar 2013 blev der indgået en aftale om, hvordan de nye regler for efterretningstjenesterne skal se ud.

Formålet med alle disse bestræbelser er angiveligt at sikre, at befolkningen kan have tillid til PET, og at PET overholder de regler, der er udstukket af Folketinget.

Den overvældende mængde af dokumentation og vidneudsagn, som Morten Storm i samarbejde med Jyllands-Postens journalister har fremlagt, sætter på afgørende punkter spørgsmålstejn ved, om der er grundlag for en sådan tillid. De undvigende og mangelfulde svar fra PET's ledelse og fra justitsministeren bidrager yderligere til tvivlen og usikkerheden, hvorfor forslagsstillerne mener, at en undersøgelseskommission er det rette redskab til at få opklaret, om der er sket brud på reglerne, og hvilke ændringer eventuelle regelbrud bør føre til.

Forslagsstillerne er enige med justitsministeren i, at konkrete operationelle detaljer omkring Morten Storms og PET's aktiviteter kan være af en sådan karakter, at en offentliggørelse kan skade hensynet til Danmarks eller fremmede magters interesser. Heldigvis er der i lov om undersøgelseskommissioner taget højde for den situation, således at kommissionen kan beslutte, at møder i visse situationer skal foregå for lukkede døre. Af samme grund lægger beslutningsforslaget op til, at kommissionens medlemmer, dens udspørger og bisidderne skal sikkerhedsgodkendes.

Omvendt er hensynet til information til befolkningen og borgernes tillid til efterretningstjenesterne så afgørende, at kommissionens beretning må skrives med henblik på offentliggørelse. Kun på den måde kan enhver berettiget tvivl om PET's vilje til at overholde reglerne og om det danske folkestyres vilje og evne til at anvende efterretningstjenesterne efter demokratiets og retsstatens regler og principper ryddes af vejen.

Da det fra mange sider er erkendt, at det er uholdbart, at offentligheden – som det skete i forbindelse med PET-kommissionen og Wendler Pedersen-udvalget – skal vente i en længere årrække på at få svar på påtrængende spørgsmål om

efterretningstjenesternes evne til at overholde demokratiets og retsstatens spilleregler, er fristen for færdiggørelsen af

undersøgelseskommissionens arbejde fastsat til den 31. december 2014.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Skipper (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en undersøgelseskommission vedrørende Morten Storms aktiviteter for PET og andre vestlige efterretningstjenester.

(Beslutningsforslag nr. B 78)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.